

Trendi jesenskih zasaditev zapovedujejo srebrno

Besedilo in fotografije:
Marija Hrovat, inž. agr. GIZ-PVD

Jesen je čas, ko se narava odene v toplejše barvne odtenke, živahnejši toni pa so tokrat manj izraziti. Balkonsko cvetje zamenjajo kombinacije vrese, kalocefalusa, jesenskih aster, homulic, iskrivk, mlečkov, bršljanov, krizantem, mačeh ... skratka, jesenske lepote poskrbijo za pestrost nasadov. Tako kot si božiča ne moremo predstavljati brez božične zvezde, si tudi jeseni ne moremo predstavljati brez ciklame. Zadnja leta nas navdušujejo tudi telohi v številnih barvah, še vedno pa so najlepše prostorne posode, ki jih postavimo na teraso, pred vhod ... Če se sprašujete, katere jesenske lepote izbrati letos, vam v pomoč predstavljamo nekaj kreativnih rešitev, ki sledijo najnovejšim trendom. Letos se ti nagibajo k sivo srebrnim tonom, ki jih lahko popestrimo z večino barv.

Če že govorimo o cvetoči jeseni, ne moremo mimo ameriških slannikov. Številne nove sorte privlačijo poglede, še zlasti oranžna KISMET 'Orange', katere cvetovi se zelo dolgo obdržijo. Zraven še modra barva bradatca, pisani bršljan ter žareča srebrolaska (*Imperata 'Red baron'*).

Jesensko kompozicijo sestavljajo tri oblikovno usklajene posode v modni srebrni barvi. Prav takšna je tudi izbrana zasaditev, kjer prevladujejo hladne barve s poudarkom na sivo srebrni. Zanimivo je, da v najvišji posodi izstopa artičoka. Tokrat ne kot zelenjava, ampak kot jesensko-zimska okrasna rastlina. Manjše rasti so senecije sorte 'Winter Whispers' z narezanimi listi in pa druga 'Silver Gleam'. Obe sta dokaj

odporni proti nižjim temperaturam. Zraven kombiniramo telohe, pisane bršljane, kalocefaluse, žajblje, nemške rožmarine, skrečnike ... Če hočemo bolj živahno zasaditev, sivini dodamo še rdeče tone iskrivk, cvetje jesenske vrese, mačehe ali pa krizanteme.

V posodah, ki nimajo odprtine za iztekanje odvečne vode, poskrbimo za ustrezno drenažo. Na dno nasujemo 10-centimetrsko plast vulkanskega plovca ali glinoporja. Čeznjo položimo kopreno in nato nasujemo substrat. Pred nakupom posod, ki jih nameravamo imeti na prostem, preverimo, ali so prezimno obstojne.

Še vedno velja, da so najlepše zasaditve tiste, ki so barvno usklajene. Izredno modna je dlakava kadulja *Salvia argentea*, ki nas navdušuje s svojimi velikimi listi. V drugem letu tudi zacveti. Primerna je predvsem za kombinacije k cvetočim rastlinam, kot so vrese, mačehe, pomladne rese, krizanteme ... Drobna zelenolistna mulenbekija je sicer vsestranska rastlina, ki ne manjka niti v balkonskih niti v jesenskih kombinacijah. Iskrivke ali hojhere so zadnja leta nepogrešljive, saj s svojimi barvami poživijo prav vsak nasad.

Krivovejnata korokija (*Corokia cotoneaster*) je nepogrešljiva v jesenskem izboru rastlin. Na sivkasto zelenih stebelcih se bohotijo drobni, komaj vidni listki. V tretjem do četrtem letu rumeno zacveti. Prenese tudi nižje temperature, do $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$, zato v milejših zimah prezimi na prostem. Korokije vzgajamo kot večletne rastline

Strokovni nasvet:

Ko boste v korita sadili nove rastline, zemljo vedno zamenjajte, saj je tista, v kateri so prej rasle balkonske zasaditve, iztrošena in polna korenin. Zemljo z vulkanskimi minerali lahko vržete na kompost, medtem ko naj šotne mešanice raje končajo na kakšnem drugem kupu.

Glede na izbrane rastline izberemo tudi vrsto substrata za sajenje. Če smo se namenili posaditi vrese, pomladne rese, azaleje, pierise, rododendrone, skimije, brusnice oz. druge kisloljubne rastline, potem mora substrat za sajenje vsebovati šoto oz. mora imeti ustrezen pH, ki je nizek, med 4,5 in 5,5. Ti substrati so bolj rahli, ker vsebujejo bele in črne šote z dodatkom komposta in lesnih vlaken, lahko pa so tudi čisti šotni substrati.

Ciklame nam poživijo jesenska korita. Na Primorskem so del nagrobnih zasaditev, v milejših zimah pa tudi okenska dekoracija. V notranjosti Slovenije jim namenimo hladnejše notranje prostore. Zimzeleni šaš *Carex hachijoensis* 'Evergold' s svojo prevešajočo rastjo zasaditvi daje potrebno eleganco.

Prave jeseni ni brez jesenske vrese, pomladne rese ali bolje poznane erike. Številne sorte in barve se bodo te dni znašle na prodajnih policah. Tudi v dveh, treh ali štirih barvnih odtenkih skupaj jih boste našli. Zavedati se je treba, da so te rastline občutljive za pomanjkanje vode in visoke temperature (barva precej hitro zbledi, rade se tudi posušijo). Pri nakupu zato svetujem, da ste pozorni na svežino, žive barve in pa samo stanje rastline.

Brez rumene ne gre. Predvsem drobnocvetne krizanteme so postale stalnica v posodah. Zraven se lepo poda rumena sagina, po domače mahek, ter kompaktno rastoča hojhera 'Lord Lime' z rdečimi cvetnimi stebli. Primerna je za polsenčne lege.

Calocephalus brownii spada med jesenske lepoticke in je še posebno zanimiv zaradi same rasti, predvsem zaradi videza žice. Rastlina je primerna za sajenje v družbo jesenske vrese, mačeh ali ciklam. Nezahtevna in skromna bo zdržala vse do pomladi. Redno jo zalivamo, če se nam bo posušila, pa bo še vedno lepa.

Da ne bomo samo v hladnih odtenkih, bodo poskrbele jesenske astre, katerih cvetovi se prav te dni odpirajo. Po vrtovih najdemo večinoma višje rastoče,

medtem ko se v posodah in manjših gredicah pojavljajo nizko rastoče sorte. V zadnjih letih lahko v bolj založenih vrtnarijah kupimo okrasno zelje, ki namesto glave naredi vijoličasto ali belo cvetno rozeto ali, bolje rečeno, listno rozeto. V tem času ne manjka niti plodov, kot so buče, čiliji, šipki, koruzni storži, drnulje, okrasne krčnice ... za dekoracijo ali kuhinjo. Pri plodovih previdnost nikoli ni odveč.

Sedum 'Yellow Bouquet' – rumena homulica je neprezimna, vendar pa ena najlepših sezonskih rastlin. S svojo barvo bo poživila kombinacije z okrasno papriko, kalocefalusom, drobnimi mačehami, temnolistnim plazečim skrečnikom, perjankami in še bi lahko naštevali.

Predstavljene zasaditve in še več jesenskih lepotic najdete v vseh GIZ-PVD vrtnarijah. GIZ-Profesionalna vrtnarska družba Kientzler GmbH, Nemčija

Seznam vrtnarij GIZ-PVD najdete na www.pvd.si, lahko pa nas spremljate tudi Facebook strani.

Ste za modre posode? Z izbranimi rastlinami postanejo res nekaj posebnega. V našem primeru smo izbrali več vrst rastlin, od rdečelistne iskrivke do homulic, trav in celo beli ameriški slamniki 'Coco' se znajde vmes. Posebno privlačna je japonska vetrnica ali anemona v rožnati barvi. Modre barve so navadno nekoliko zastopane, vendar v jeseni pride na površje bradatec ali *Caryopteris* 'Blue Cloud'. Zanimiva grmovnica nižje rasti privablja ogromno čebel. Zraste do enega metra in zacveti v poznem poletju.

Jesenski katalog že na PVD vrtnarijah!

Vrtnarji s srcem!

1	ARBORETUM Volčji Potok	Volčji Potok
2	Vrtnarija BILBAN	Spodnje Pirniče
3	Cvetličarna COLARIČ	Brežice, Brod, Novo mesto
4	Vrtnarija ČEČ	Postojna
5	Vrtnarstvo FRBEŽAR	Šmarje-Sap
6	Vrtnarstvo VCT RAMOVŠ-PEKLAR	Sevnica
7	Vrtnarstvo GAŠPERLIN	Moste pri Komendi
8	Vrtnarija GOZDNO GOSPODARSTVO	Novo mesto, Straža
9	Vrtnarstvo HLEBEC	Vrhnika
10	HUMKO, D.O.O., Bled	Podnart
11	Vrtnarstvo KORŠIČ	Nova Gorica
12	Vrtnarstvo KRAŠOVEC	Vojnik pri Celju
13	Vrtnarstvo KURBUS	Gornja Radgona
14	Vrtnarstvo LONČAREK	Žalec
15	Vrtnarstvo MORETINI	Sp. Škofije
16	Vrtnarstvo NAPRET	Dol pri Hrastniku
17	Vrtnarija PORI d. o. o.	Prevalje
18	Vrtnarstvo POŽAR	Ribnica, Kočevje
19	Vrtnarstvo RUZZIER-ČERNE	Sečovelje
20	Vrtnarstvo in cvetličarstvo SKORNŠEK	Mozirje
21	Vrtnarstvo STANONIK	Poljane
22	Vrtnarstvo ŠIKONJA	Črnomelj, Metlika
23	Vrtnarstvo TEMENT D.O.O.	Sp. Duplek pri Mariboru
24	Vrtnarstvo in cvetličarstvo TRATNIK	Domžale, Ihan
25	Vrtnarstvo VALNER	Vodruž pri Šentjurju
26	Vrtnarija in cvetličarna GOLOB, VRTNAR D.O.O.	Trnovska vas